

СЛИВАНИЯТА И ПОГЛЪЩАНИЯТА В БИЗНЕСА КАТО ФАКТОР И ПОСЛЕДИЦА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА

Сливанията и поглъщанията не са ново явление в бизнес-практиката, но тяхното динамизиране стана факт едва в края на миналото столетие, за да се превърнат във важен фактор, променящ в дълбочина устоите както на националните икономики, така и на световната. Началото на XXI век е белязано от нови предизвикателства пред страните, регионите и световната икономика, най-същественото от които е глобализацията. Тя от своя страна допринесе за промяна на тенденцията за развитие на бизнес-комбинациите, формирана през изминалия век. Вече може да се твърди, че сливанията и поглъщанията в бизнеса са не само продукт и ускорител на интернационализацията, но и на глобализацията на световната икономика. Тази по своята същност нова изходна позиция в разбирането за бизнес-комбинациите на границите между двата века налага извършването на нови изследвания и анализи, изисква изработването на нови решения, засягащи икономиките на държавите, регионите и света. На тази тема е посветена и книгата на проф. д-р Данаил Данаилов.

Авторът прави задълбочено изследване на въпросите на държавното, регионалното и световното регулиране на сливанията и поглъщанията в условия на интернационализация и глобализация; изследва исторически обусловената специфика на държавното регулиране, което до голяма степен формира облика на бизнес-комбинациите. В работата се отдава нужното внимание и на самата технология и поглъщания, чиито теоретични аргументи се обясняват с теорията на синергетиката, теорията на пазарната сила и теорията на мениджъризма.

Проф. Данаилов подробно се спира на водещите браншови сливания и поглъщания у нас и в чужбина. По отношение на бизнес-комбинациите във фармацията правят впечатление увеличаващите се разходи по въвеждането на нови продукти и нарастващите очаквания на потребителите за специфични лекарства, които всъщност са основните мотиви за сливане и поглъщане в бранша. Данните за металургичния сектор показват, че той не се отличава с висока интензивност на протичане на сливанията и поглъщанията. Противоположна зависимост се наблюдава в пивоварния бранш. Характерно е образуването на големи бизнес-групи от пивоварни. Това е особено валидно за България, където големите пивоварни притежават общ пазарен дял от 70%. Почти идентична е ситуацията при производството на шоколадови изделия.

В книгата е отделено специално внимание на сливанията и поглъщанията в банковия сектор. Прави се паралел между практиката на банкови консолидации в света, в Европа и в България. Открояват се специфичните мотиви за бизнес-комбинациите в банковия сектор, а именно: намаляване на разходите, постигане на икономии от мащаба при управлението на активите, извършване на по-високи разходи за интелектуални технологии, разсейване на риска, откриване на възможности за кръстосано предлагане на услуги, географско и продуктово

* Данаилов, Данаил. Сливанията и поглъщанията в бизнеса - реалност и предизвикателство. С., 2002.

Сливанията и поглъщанията в бизнеса като фактор и последица на глобализацията

покрите и др. Търсят се и причините за известното забавяне на интензивността на банковите консолидации в развитите страни след 2000 г.

Със своето изследване авторът засяга голяма част от въпросите, свързани със сегашното състояние и перспективите пред развитието на бизнес-комбинациите. От голямо значение за българския бизнес е хармонизирането на нашата практика с тази на Европейския съюз и съобразяването с Директивата на ЕС от 1989 г., която постави първата отправна точка на процеса на уеднаквяване на европейските законодателства по отношение на бизнес-комбинациите.

Като основни достойнства на книгата могат да се посочат:

Първо. Изведена е историческата тенденция в провеждането на сливанията и поглъщанията, разглеждана като преход от национални и континентални вълни през XX век към вълната на световната глобализация в началото на XXI век. Като доказателствен материал са приведени характерните особености на бизнес-комбинациите, разгледани по релациите "бизнес-комбинации - държави" и "бизнес-комбинации - период от време". Във връзка с това се дискутира и върху българските интереси в тактически и стратегически план.

Второ. Очертани са промените в регулирането на бизнес-комбинациите в национален, регионален и световен план. Изведена е спецификата на новите механизми за регулиране в условията на глобализацията на световната икономика.

Трето. Направена е оценка на взаимодействието между трайното и променливото в технологията и инструментариума на бизнес-комбинациите.

Четвърто. Анализирани са новите браншови тенденции при сливанията и поглъщанията, провокирани от процесите на глобализация. Предложени са и определени изводи и решения, които биха били от полза на бизнеса в България, особено в контекста на протичащата евроинтеграция.

Пето. Изведени са резултати, бъдещи шансове и решения на примера на българската практика по сливания и поглъщания в нейната пазарна и непазарна вълна. Изследвани са паралелно двата основни мотиватора на пазарните комбинации - приватизационните сделки и чуждестранните инвестиции. Отделено е специално внимание върху офшорните капитали в процесите на сливане и поглъщане в България.

От позициите на поставените проблеми, от предложените решения и приведения доказателствен материал може да се направи заключението, че проф. Данаилов ни предлага една завършена книга, която е полезна и за теоретици, и за практики, занимаващи се с проблемите на бизнес-комбинациите.

Гл. ас. д-р Борислав Борисов, ст. ас. Михаил Чиприянов